

szellemtől”. A program 14. pontja átmeneti megoldásként előirányozta, hogy a zsidókat el kell távolítani a kulturális életből, és haladéktalanul ki kell venni a kezükből a földtulajdont. Az imrédysták eleinte még úgy gondolták, hogy a zsidókérdés elsősorban égető gazdasági kérdés, hamarosan azonban egy gyékényre kerültek a nyilasokkal, s elfogadták azt a koncepciót, hogy a zsidókérdést úgy kell megoldani, ahogy a németek tervei és irányítása alatt egész Európában megoldják.¹⁰⁷ E szellem vezérelte a pártot a német megszállás után, amikor az imrédysták szívvel-lélekkel támogatták a gettósítást és deportálást elrendelő intézkedéseket.

A Magyar Megújulás Pártja viszonylag kicsiny párt volt,¹⁰⁸ de élvezte a németek bizalmát és nagylelkű pénzügyi támogatását, s ezért gyorsan nöött befolyása és tekintélye. A németek nemcsak azért bíztak benne, mert jól ismerték vezetőit és mert tudták, hogy a Harmadik Birodalom elkötelezett hívei, volt ennél nyomósabb okuk is. Az általuk elképzelt náci orientációjú Magyarországon ettől a párttól és vezetőitől várták a stabilitás és a törvényes rend megteremtését. Ekkor még veszélyt szimatoltak a nyilasokban zavaros hungarista programjuk miatt, éppúgy tartottak tőlük, mint a vasgárdistáktól, akikkel volt elég bajuk, amikor Románia gyakorlatilag német megszállás alá került.

Imrédyéket meglehetősen jól ítélték meg a németek, pontosan látták, hogy ez a csoport, ez a párt ostroma lesz a kormány politikájának, és azon iparkodik majd, hogy Magyarország beilleszkedjék a kiépülőben lévő „új európai rendbe”. Lapjaik, az *Új Magyarország*, a *Magyar Futár* és az *Egyedül Vagyunk* Milotay, Rajniss, illetve Oláh¹⁰⁹ szerkesztésében fennen hirdették a Birodalom dicséretét, minden lépését helyeselték, beleértve a zsidókérdés kezelését is, s még ennél is tovább mentek azzal, hogy mintegy „kedvet csináltak” az ország német megszállásához.¹¹⁰

Teleki manőverei. Az imrédysták és a különféle nyilas csoportok hevesen rivalizáltak egymással. Ruskay valamikor novemberben leültette ugyan egy asztalhoz Imrédyt és Szálasit, de a kölcsönös ellenszenv, sőt ellenséges érzület egymással szemben csak nem oszlott el. A két frakció csak abban értett egyet, hogy zsidóellenesek és elégedetlenek Teleki vezetésével. Bár az imrédysták kiváltak Teleki táborából, a kormány az országgyűlésben számottevően nem gyengült meg, miután Erdély 51 képviselőt küldött be a parlamentbe, s ők Telekit támogatták. Az arisztokrata-dzsentrí vezetés jobban féltette uralmát a nyilasoktól, mint az egyébként irigyelt és ugyanakkor megvetett „zsidóságtól”, amely úgy mond, „markában tartja” az ország gazdasági és politikai életét, s iparkodott valamiképpen kordában tartani a szélsőjobbot. Világosan kifejezésre jut ez abból a levélből, amelyet 1940. október 14-én Horthy intézett Te-